

ODTAJNĚNÉ

TAJNÝ ROZKAZ

MINISTRA VNITRA

Ročník 1956

V Praze dne 31. ledna 1956

Číslo 19

O B S A H: 19. Odstranění nedostatků v práci VB-Ž.

Vyřazen podle NMV: 16/62

19

*2/4.62
Kandaf.*

Odstranění nedostatků v práci VB-Ž.

Plnění úkolů veřejné bezpečnosti na jednom z důležitých úseků našeho národního hospodářství - na železnicích - je uloženo součástí VB-Ž. Hlavním úkolem těchto součástí je účinně bojovat proti kriminální trestné činnosti, zejména proti rozkrádání a poškozování majetku železnic, rozkrádání přepravovaných zásilek, krádežím majetku cestujících a proti porušování veřejného pořádku na železnicích a jejich zařízeních.

I.

Součásti VB-Ž dosáhly za dobu své tříleté činnosti dosti úspěchů. Přesto se však vyskytuje v jejich práci řada vážných nedostatků, brzdících účinný boj proti trestné činnosti a národohospodářským škodám na železnicích. Jsou to zejména tyto nedostatky:

- 1/ Stále ještě ve značné míře se vyskytují četné případy rozkrádání přepravovaného zboží, zejména exportních a importovaných zásilek, a rozkrádání národního majetku na železnici, při čemž značný počet pachatelů těchto trestných činů nepodařilo se až dosud odhalit a potrestat.
- 2/ Na úseku kriminálně trestných činů stoupá na železnici počet případů kapesních krádeží, krádeží zavazadel, porušování veřejného pořádku a jiných trestných činů. Nádražní restaurace, čekárny a haly stávají se střediskem kriminálních živlů, obtěžujících a okrádajících cestujících a vyvolávajících výtržnosti a rvačky, aniž je jim v této jejich činnosti účinně bráněno. Rovněž objasnování kriminálně trestných činů je velmi nízké; na př. u majetkových trestných činů, které činí asi 70% všech spáchaných činů po linii kriminální, se jejich objasněnost pohybuje kolem 35%.
- 3/ Stejně neuspokojivá je i situace v pátrání po hledaných osobách. Realizované případy osob vyhlášených k pátrání ukazují, že tyto živly používají ke svému přesunu z místa na místo převážně železnice, a že nádražní objekty a odstavené vlakové soupravy jsou jimi vyhledávány k přespávání a k úkrytu před bezpečnostními orgány.

II.

Hlavní příčinou uvedených nedostatků je nedostatečná agenturně-operativní práce náčelníků součástí VB-Ž. malá pozornost a péče o výkon vnější služby VB-Ž, formální řízení a kontrola práce součástí VB-Ž, jakož i nedostatky v práci politické a kádrové.

- 1/ Agenturně-operativní práce v součástech VB-Ž se dosud nestala hlavní formou boje proti trestné činnosti na železnici. Se strany náčelníků je podcenována, nejsou plněny a dodržovány instrukce o práci s agenturou. Správa VB-Ž málo pomáhá při rozpracování případů, výběru, vazání, ukolování a usměrňování agentury. Řada náčelníků - jako náčelník OŽO-VB Bratislava kpt. Čuraj, zástupce náčelníka pro operativu OŽO-VB Olomouc kpt. Horáček, zástupce náčelníka pro operativu OŽO-VB Ústí n/Labem kpt. Kodl, náčelník OŽO-VB Žilina kpt. Blaho, náčelník ŽO-VB Ostrava por. Kyselý, náčelník ŽO-VB Nové Zámky kpt. Tamaši, náčelník ŽO-VB Nymburk por. Douda, náčelník ŽO-VB Kralupy n/Vlt. por. Hanzlík, zástupci náčelníků pro operativu ŽO-VB Přerov por. Sístek a ŽO-VB Nové Zámky ppor. Štefanka - dosud s agenturou nepracují.
- 2/ Odbor boje proti rozkrádání a spekulaci na S-VB-Ž (náčelník kpt. Chylík) není ještě řídicím orgánem; málo pomáhá na rozpracovávaných závažných případech a nemá dosud dostatečně vybudovanou agenturu na některých úsecích ministerstva dopravy.
Po linii rozkrádání jsou nedostatečně agenturně obsazeny důležité objekty, jako důležité železniční uzly, seřazovací nádraží, skladiště, překladiště, depa, dílny a sklady materiálně technického zásobování. Na př. seřazovací nádraží Praha-Vršovice je obsazeno pouze 3 spolupracovníky, jedno z největších nákladových nádraží Praha-Žižkov 2 spolupracovníky a seřazovací nádraží železniční stanice Nymburk není obsazeno vůbec.
Agenturní obsazení objektů železničního stavitelství je rovněž nedostatečné. V rámci OŽO-VB Olomouc je do této problematiky zaměřen pouze jeden spolupracovník, na OŽO-VB Bratislava 3 spolupracovníci a na OŽO-VB Ústí n/L. není žádný.
- 3/ Odbor boje proti kriminálním trestným činům na S-VB-Ž (náčelník kpt. Leiter) nepracuje agenturně na závažných kriminálně trestných činech nebo rozpracovávání takových pachatelů, jejichž trestná činnost přesahuje rámec OŽO-VB. Agenturně nejsou dosud obsazeni recidivisté, páchající trestnou činností na železnici. Nedostatečně jsou obsazeny úschovy zavazadel, nedostatečná je agentura i v místech, kde se kriminální živly scházejí, jako nádražní restaurace a pod. Zvláště slabá je agentura na OŽO-VB Bratislava, kde je zavázáno po linii kriminálně trestných činů pouze 6 spolupracovníků. Za II. a III. čtvrtletí 1955 byl agenturní cestou na OŽO-VB Bratislava odhalen pouze jeden případ po linii kriminální, na OŽO-VB Olomouc za III. čtvrtletí 1955 pouze 3 případy. Výsledkem tohoto stavu je, že pouze 10% kriminálně trestných činů bylo objasněno agenturně.
- 4/ Na úseku pátrání je situace v agenturní práci stejně vážná, i když podmínky na železnici jsou nejprázdnivější. Na příklad všechna pražská nádraží a nádražní objekty jsou obsazeny pouze 1 spolupracovníkem. Olomoucké nádraží není obsazeno vůbec. Pátrači na jednotlivých OŽO a ŽO-VB neprovádějí vlastní výkon pátrání. Na příklad Miroslav

POKORNÝ byl hledán k zatčení okresní prokuraturou v Kaplici pro podvody a ohrožení jednotného hospodářského plánu. Pátrání zahájeno dne 4.10.1955 a dne 13.11.1955 byl zatčen orgány VB-Ž na nádraží Praha-Střed. Při tom bylo zjištěno, že POKORNÝ se od konce září zdržoval na nádražích v Českých Budějovicích a v Praze.

- 5/ Nedostatky v agenturně operativní práci v součástech VB-Ž jsou způsobeny také značnou fluktuací operativních orgánů. Na OŽO-VB Košice, kde je systemisováno 43 operativních orgánů, bylo od započetí s agenturně operativní prací vyměněno 28 operativních orgánů. Na OŽO-VB Olomouc za totéž období ze 46 operativních orgánů bylo vyměněno 34.
- 6/ I vnější služba, která představuje základní a nejpočetnější složku veřejné bezpečnosti na železnici, neplní své úkoly dostatečně a to jak v prevenci, tak i v udržování veřejného pořádku. Úsekoví zmocněnci VB-Ž nejsou vedeni k tomu, aby operativně pracovali. Jejich důvěrnícké sítě jsou dosud slabé. Na úseku hlídkové služby jsou vážné nedostatky v kvalitě orgánů. Hlídkoví příslušníci nejsou operativně řízeni do služby podle potřeby, jak to vyžaduje situace trestné činnosti. Na příklad na hlavním nádraží v Bratislavě bylo na nástupišti odcizeno 10 jízdních kol a hlídkoví příslušníci VB-Ž, kteří tam konají službu, o těchto krádežích nevěděli. Tyto nedostatky jsou způsobeny jak náčelníky vnější služby, tak i náčelníky operativy, kteří se nespazí využít úsekových zmocněnců a hlídkových příslušníků k prevenci. Rovněž vlakové hlídky neplní úkoly pro něž byly ustanoveny. Jsou převážně zaměřovány na dodržování veřejného pořádku, ale již méně na předcházení trestné činnosti. Příslušníci vnější služby jsou často používáni k úkolům, které jim nepřísluší. Náčelník ŽO-VB Olomouc por. Berka zařadil na operativní a vyšetřovací skupinu po 2 hlídkových příslušnících, které po dvou měsících vrátil zpět do hlídkové služby. Tyto případy se vyskytují i u ostatních ŽO-VB.
- 7/ Ani ve vyšetřovací práci není situace lepší. Vyskytují se nedostatky, které pramení z nedostatečného politického chápání úkolů a povrchního zpracování jednotlivých případů. Přesto, že vyšetřovacímu odboru S-VB-Ž (náčelník kpt. Veselovský) jsou tyto nedostatky známy, neprovádí účinná opatření k zjednatí nápravy. Dosud jsou vyšetřovány případy malé společenské nebezpečnosti. ŽO-VB Kralupy n/Vlt. vyšetřovalo 6 dělníků pro krádež uhlí v ceně 30.60 Kčs, ŽO-VB Sokolov vyšetřovalo odcizení 10 kg uhlí. Náčelník ŽO-VB Praha por. Poláček schválil předání nástinu žaloby k případu Jana Šplíchala pro odcizení brambor v ceně 25.-Kčs. V nástinu žaloby bylo uvedeno, že tento čin je společensky velmi nebezpečný; prokurátor zastavil řízení pro malou společenskou nebezpečnost. Vyšetřovací součásti VB-Ž mají značné procento oznámení na neznámé pachatele. Ze 4.609 vyšetřovaných případů bylo 1.525 oznámení na neznámého pachatele.
- 8/ Příčinou uvedených nedostatků bylo špatné řízení práce jak se strany S-VB-Ž, tak jednotlivých OŽO-VB. Nebyla prováděna důsledná kontrola plnění uložených úkolů a z neplnění úkolů nebyly vyzozovány patřičné závěry. Řídící funkce S-VB-Ž a OŽO-VB byla uplatňována pouze pomocí porad, kontrol a brigád pomoci.

Kontroly a brigády pomoci byly v mnohých případech nedostatečné. Na kontroly jezdili příslušníci S-VBŽ i OŽO-VB nepřipravení. Na př. brigáda pomoci na OŽO-VB Košice byla naplánována a uskutečněna tak, že na jedno ŽO-VB připadla kontrola a pomoc jenom na jeden den.

- 9/ Politická práce v součástech VB-Ž dosud neodpovídá potřebám a úkolům jednotlivých služeb. Nejzávažnějším nedostatkem je formálnost v politické práci. ZNP se zaměřují na mnoho problémů, ale opatření ke zlepšení práce neprovádějí důsledně až do konce. Neseznamují se osobně s nedostatky a neprovádějí analýzu špatné práce. Politicky nevysvětlují a neodstraní příčiny pracovních nedostatků. Další chybou v politické práci je její odtrženost od služební činnosti. Příčina nedostatků je v tom, že většina ZNP má malé odborné znalosti jednotlivých služeb a nemá hlubší politické vzdělání, dále v tom, že ZNP dosud nechápu své hlavní poslání v konkrétní pomoci stranickým organizacím. V důsledku toho není upevňována stranická kázeň, rozvíjena kritika a sebekritika. Stále dochází k vysokému počtu kázeňských a morálních přestupků, v průměru 45 za čtvrt roku, při čemž z tohoto počtu byla více jak polovina spáchána členy strany. Nedostatky v plnění služebních úkolů, nedostatek vlastní iniciativy, povrchnost a familiérnost jsou důkazem neuspokojivé výchovy a současného morálního a politického stavu ve VB-Ž.

III.

K odstranění těchto nedostatků v součásti VB-Ž

n a ř i z u j i :

- 1/ Zkvalitnit preventivní činnost proti trestné činnosti a zvýšit procento objasněných spáchaných trestných činů kvalitní agenturní prací, která se musí stát hlavní formou boje proti trestné činnosti na železnici:
 - a/ od 30.IV.1956 budou všichni náčelníci S-VBŽ, OŽO a ŽO-VB, jejich zastupci pro operativu a operativní pracovníci pracovat s kvalitní agenturou;
 - b/ budovat na S-VBŽ schopnou a účelnou agenturu se zaměřováním na
 - 1/ rozkrádání a spekulaci s majetkem železnic;
 - 2/ krádeže zavazadel v dálkových rychlících,
 - 3/ kapesní krádeže;
 - c/ do 30.VI.1956 agenturně obsadit:
 - 1/ po linii hospodářských trestných činů: důležitá seřadovací nádraží, skladiště a překladiště, objekty železničního stavitelství a sklady materiálně technického zásobování,
 - 2/ po linii kriminálně trestných činů: recidivisty, páchatelí trestnou činností na železnici, úschvny zavazadel a nádražní restaurace,
 - 3/ po linii pátrání: důležité železniční uzly,
 - 4/ po linii povolení: střediska vlakových čet, lokomotivní depa a dílny ČSD.

2/ Zkvalitnit práci vnější služby a vyšetřovací práci:

~~a/ do 31.3.1956 provést prověrku práce úsekových zmocněnců, pomocné stráže VB-Z a praktického výkonu služby a náplně práce vlákových hlídek a předložit návrh na odstranění zjištěných závad;~~

~~b/ do 29.2.1956 zajistit vzájemnou spolupráci operativy, vyšetřovatelů a techniku na místě činu, zkvalitnit komunikaci a podávání zpráv k jednotlivým případům, lépe zajišťovat a vyhodnocovat stopy a otisky související s trestnými činy. Věnovat zvýšenou pozornost vyšetřování neznámých pachatelů. Hlavní úkol ke zlepšení vyšetřovací práce vidět v zavádění a uplatňování političností ve vyšetřovací práci.~~

3/ Politicko výchovnou práci zaměřit k soustavnému zvyšování odborných a politických znalostí příslušníků a k pomoci stranickým organizacím v zajišťování služebních úkolů:

a/ ZNP a ŽO-VB zajistí konkrétní pomoc nově zvoleným funkcionářům ÚO-KSČ;

~~b/ do 31.3.1956 náčelníci a ZNP OŽO-VB zajistí projednání opatření proti rozkrádání na železnici s politickými odděleními správ dráh.~~

4/ Zlepšit kádrové obsazení ve složce VB-Z:

~~a/ do 1.3.1956 náčelník správy kádru MV a náčelník HS-VB vypracují plán kádrových opatření ve složce VB-Z;~~

~~b/ do 1.3.1956 náčelník správy kádru MV a náčelník HS-VB vypracují plán náboru na doplnění plánovaného stavu součástí VB-Z.~~

5/ Zkvalitnit řízení, zvýšit odpovědnost a náročnost. Věnovat větší pomoc podřízeným součástem, především na konkrétních případech. Skončit s familiérním postojem k podřízeným, zvýšit náročnost náčelníků, provádět systematickou kontrolu uložených úkolů a vyžadovat důsledné plnění rozkazů.

6/ Náčelníku S-VBŽ, OŽO a ŽO-VB seznámit s tímto rozkazem příslušné pracovníky v rozsahu potřebném pro jejich výkon služby.

7/ Náčelníku HS-VB předložit mně do 30.7.1956 podrobnou zprávu o plnění uložených úkolů a o situaci v součástech VB-Z.

Č. VB-Z-04001/04-56

Ministr vnitra
Rudolf B a r á k v.r.

Obdrží : ministr vnitra
náměstci ministra vnitra
HS-VB, SK-MV, S-VB-Z,
OŽO-VB a ŽO-VB

Tento výtisk rozkazu ministra vnitra s originálem porovnal a za správnost vyhotovení odpovídá:

Příslušní pracovníci s rozkazem seznámeni dne _____ kým _____

Jaká opatření byla na základě tohoto rozkazu učiněna _____